

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 203/21
Люксембург, 16 ноември 2021 г.

Решение по дело C-821/19
Комисия/Унгария (Инкриминиране на оказването на помощ на
търсещите убежище лица)

Като е инкриминирала организационната дейност, извършвана с цел да се създаде възможност за започването на процедура за предоставяне на международна закрила от лица, които не отговарят на националните критерии за предоставяне на такава закрила, Унгария е нарушила правото на Съюза.

Инкриминирането на тази дейност накърнява упражняването на гарантирани от законодателя на Съюза права в областта на подпомагането на кандидатите за международна закрила

През 2018 г. Унгария изменя някои закони относно мерките срещу незаконната имиграция и приема по-специално разпоредби, с които, от една страна, се въвежда ново основание за недопустимост на молбите за убежище, и от друга страна, се предвижда инкриминиране на организационната дейност, извършвана с цел да се улесни подаването на молби за убежище от лица, които нямат право на убежище съгласно унгарското право, както и ограничения на свободата на движение на лицата, заподозрени в извършване на такова престъпление.

Тъй като счита, че като е приела тези разпоредби, Унгария не е изпълнила задълженията си по Директивата за процедурите¹ и Директивата за приемането², Европейската комисия предявява пред Съда иск за установяване на неизпълнение на задължения.

Съдът, голям състав, **уважава основната част от иска на Комисията.**

Съображения на Съда

Първо, Съдът постановява, че **Унгария не е изпълнила задълженията си по Директивата за процедурите³, като е позволила да се отхвърли като недопустима молба за международна закрила, с мотива че кандидатът е пристигнал на нейната територия през страна, където не е изложен на преследване или на опасност от тежко посегателство, или в която е гарантирана достатъчна степен на закрила.** Всъщност Директивата за процедурите⁴ изброява изчерпателно положенията, при които държавите членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима. Основанието за недопустимост, въведено от унгарската правна уредба, обаче не съответства на нито едно от тези положения⁵.

¹ Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60) (наричана по-нататък „Директивата за процедурите“).

² Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 96) (наричана по-нататък „Директивата за приемането“).

³ Член 33, параграф 2 от Директивата за процедурите, в който се изброяват положенията, при които държавите членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима.

⁴ Член 33, параграф 2 от Директивата за процедурите.

⁵ Вж. решение от 14 май 2020 г., Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU и C-925/19 PPU ; вж. също [ПС № 60/20](#)).

Второ, Съдът постановява, че **Унгария не е изпълнила задълженията си** по Директивата за процедурите⁶ и Директивата за приемането⁷, **като е предвидила във вътрешното си право наказателна отговорност за всяко лице, което в рамките на организационна дейност оказва помощ за подаване или внасяне на молба за убежище на нейна територия**, когато може да се докаже по несъмнен начин, че това лице е знаело, че тази молба не може да бъде уважена съгласно това право.

За да стигне до този извод, Съдът проверява, от една страна, дали унгарската правна уредба, която предвижда това престъпление, ограничава правата, произтичащи от Директивата за процедурите и от Директивата за приемането, и от друга страна, дали това ограничение е обосновано от гледна точка на правото на Съюза.

Така, на първо място, след като се уверява, че някои дейности по подпомагане на кандидатите за международна закрила, посочени в Директивата за процедурите и в Директивата за приемането, попадат в приложното поле на унгарската правна уредба, Съдът констатира, че тази правна уредба ограничава признатите с тези директиви права. По-специално **тази правна уредба ограничава, от една страна, правото на достъп до кандидатите за международна закрила и правото да се общува с тях**⁸, и от друга страна, **ефективността на гарантираното на кандидата за убежище право да се консултира за своя сметка с правен или друг съветник**⁹.

На второ място, Съдът счита, че **такова ограничение не може да бъде обосновано с изтъкнатите от унгарския законодател цели, а именно борбата със злоупотребата с процедурата за предоставяне на убежище и борбата с незаконната имиграция, основана на измама**.

Що се отнася до първата цел, Съдът посочва, че унгарската правна уредба санкционира и деяния, които не могат да се считат за измами или злоупотреби. Всъщност, след като може да се докаже, че съответното лице е знаело, че лицето, на което оказва помощ, не може да получи статут на бежанец съгласно унгарското право, всяка помощ за улесняване на подаването или внасянето на молба за убежище в рамките на организационна дейност може да бъде санкционирана с наказателноправна санкция, дори да е оказана при стриктно спазване на процедурните правила и без намерение за реално въвеждане в заблуждение на решаващия орган.

Така най-напред ще подлежи на наказателно преследване всеки, който оказва помощ за подаване или внасяне на молба за убежище, макар да знае, че тази молба не може да бъде уважена съгласно унгарското право, **но който счита, че тези норми противоречат по-специално на правото на Съюза**. Следователно кандидатите могат да бъдат лишени от помощ, която би им позволила да оспорят на по-късен етап от процедурата за предоставяне на убежище редовността на приложимата към тяхното положение национална правна уредба по-специално от гледна точка на правото на Съюза.

По-нататък, тази правна уредба санкционира помощта, която се оказва на едно лице за подаване или внасяне на молба за убежище, когато това лице не е било преследвано и не е изложено на опасност от преследване поне в една държава, през която е преминало преди да пристигне в Унгария. Директивата за процедурите обаче не допуска една молба за убежище да бъде отхвърлена като недопустима на това основание. Следователно такава помощ в никакъв случай не може да се приравни на измама или злоупотреба.

⁶ Член 8, параграф 2 от Директивата за процедурите урежда достъпа до кандидатите за международна закрила на организациите и лицата, които им предоставят съвети и насоки, а член 22, параграф 1 от тази директива урежда правото на правна помощ и представителство на всеки етап от процедурата.

⁷ Член 10, параграф 4 от Директивата за приемането урежда достъпа до центъра за задържане, по-специално на правните съветници и на лицата, които представляват неправителствени организации.

⁸ Тези права са признати на лицата или организациите, които подпомагат кандидатите за международна закрила, в член 8, параграф 2 от Директивата за процедурите и в член 10, параграф 4 от Директивата за приемането.

⁹ Това право е гарантирано от член 22, параграф 1 от Директивата за процедурите.

Накрая, Съдът посочва, че тъй като не изключва възможността едно лице да бъде санкционирано с наказателноправна санкция, щом може да се докаже конкретно, че то не е могло да не знае, че кандидатът, на когото оказва помощ, не отговаря на условията за получаване на убежище, тази правна уредба задължава лицата, които желаят да оказват такава помощ, да проверяват още на етапа на подаване или внасяне на молбата дали тази молба може да бъде уважена съгласно унгарското право. От една страна обаче, от тези лица не може да се очаква да упражняват такъв контрол, още повече че е възможно още на този етап кандидатите да изпитват затруднения да посочат релевантните обстоятелства, които им позволяват да получат статута на бежанец. От друга страна, опасността от налагане на съответното лице на особено тежко наказание, а именно лишаване от свобода, единствено поради това че то не може да не е знаело, че молбата му за убежище е обречена на неуспех, поставя под съмнение законосъобразността на всяка помощ, която има за цел да позволи преминаването на тези два основни етапа на процедурата за предоставяне на убежище. Така тази правна уредба може да разколебае сериозно всяко лице, което желае да оказва помощ на тези етапи от процедурата — макар помощта да цели единствено да позволи на гражданин на трета държава да упражни основното си право да поиска убежище в държава членка — и надхвърля необходимото за постигането на целта за борба с измамите или злоупотребите.

Що се отнася до втората цел, преследвана с унгарската правна уредба, Съдът констатира, че оказването на помощ за подаване или внасяне на молба за убежище в държава членка не може да се счита за дейност, която благоприятства незаконното влизане или пребиваване на гражданин на трета държава на територията на тази държава членка, и затова инкриминирането, въведено с унгарската правна уредба, не е годна мярка за преследването на такава цел.

На последно място, Съдът постановява, че Унгария не е изпълнила задълженията си по Директивата за процедурите¹⁰ и Директивата за приемането¹¹, като е лишила от правото да се приближава до външните ѝ граници всяко лице, заподозряно в това, че в рамките на организационна дейност е оказало помощ за подаване или внасяне на молба за убежище на нейната територия, когато може да се докаже по несъмнен начин, че това лице е знаело, че тази молба не може да бъде уважена. Тази правна уредба ограничава правата, гарантирани от тези директиви, когато засегнатото лице е заподозряно, че е извършило престъпление като е оказало помощ при посочените по-горе обстоятелства, въпреки че инкриминирането на това деяние противоречи на правото на Съюза. От това следва, че такова ограничение не може да бъде разумно обосновано от гледна точка на това право.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок.

Когато прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, Комисията може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. Ако обаче мерките за транспониране на директива не са съобщени на Комисията, по нейно предложение Съдът може да наложи санкции още с първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палъова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

¹⁰ Член 8, параграф 2, член 12, параграф 1, буква в) и член 22, параграф 1 от Директивата за процедурите.

¹¹ Член 10, параграф 4 от Директивата за приемането.